

Неперервна освіта медичних сестер є однією з умов підтримання рівня компетентності сестринського персоналу та гарантії безпеки пацієнтам у процесі сестринського догляду.

Література

1. Цехмістер Я.В. Теорія і практика допрофесійної підготовки учнів у ліцєях медичного профілю при вищих навчальних закладах : автореф. дис. ... д-ра пед. наук : 13.00.04 / Я.В. Цехмістер ; Інститут педагогіки і психології проф. освіти АПН України. – К., 2002. – 45 с.
2. Шегедин М.Б. Медсестринство в Україні / М.Б. Шегедин. – Тернопіль : Укрмедкнига, 2003. – 279 с.
3. Хабарова Н.А. Сучасні погляди на медсестринську освіту / Н.А. Хабарова, С.М. Андрейчин, Н.А. Бількевич // Медична освіта. – 2006. – № 3. – С. 21.
4. До питання підготовки медичних сестер в умовах коледжу / [Р.О. Сабадишин, В.О. Рижковський та ін.] // Медсестринство. – 2008. – № 2. – С. 30.
5. Чернищенко Т.І. Програма розвитку медсестринства України (2005–2010 рр.) / Т.І. Чернищенко // Медсестринство України. – 2005. – № 1. – С. 2–7.
6. Жидецький Ю. Інтегративні підходи у системі ступеневої професійної освіти / Ю. Жидецький // Педагогіка і психологія професійної освіти. – 1999. – № 2. – С. 58–61.
7. Жидецький Ю. Ступенева професійна освіта: спроба концептуального підходу / Ю. Жидецький, І. Ковальчук, В. Онищенко // Педагогіка і психологія професійної освіти. – 1998. – № 5. – С. 89–95.
8. Шегедин М.Б. Медсестринство як наукова дисципліна / М.Б. Шегедин // Медична освіта. – 2006. – № 3.

ПЕРМІНОВА А.В.

ПРОБЛЕМИ ПІДГОТОВКИ ІНЖЕНЕРІВ-ПЕДАГОГІВ ШВЕЙНОГО ПРОФІЛЮ З ПОЧАТКУ 1960-Х ДО КІНЦЯ 1970-Х РОКІВ

На сучасному етапі соціально-економічного розвитку України зростають вимоги до інженерно-педагогічної освіти, зумовлені потребами цієї галузі. Відповідно необхідний поглиблений аналіз її становлення та розвитку з метою усунення недоліків і суперечностей.

Аналіз наукової літератури свідчить, що основним при формуванні змісту й організації підготовки майбутніх викладачів дисциплін швейного профілю є врахування сучасних вимог до особистості та діяльності інженерно-педагогічних працівників системи вищої освіти. Основні аспекти підготовки й діяльності інженера-педагога відображені в працях: С.Ф. Артюха, С.Я. Батишева, А.П. Беляєвої, О.Е. Коваленко, Н.Г. Ничкало.

Проблеми вдосконалення підготовки інженера-педагога швейного профілю розкрито в дослідженнях Т.А. Дев'ятьярової, Л.З. Тархан, О.М. Кириченко.

Мета статті – проаналізувати розвиток ВНЗ та профілюючих кафедр, орієнтованих на підготовку інженерів – педагогів швейного профілю з початку 1960-х до кінця 1970-х рр.

Наказом Міністра вищої та середньої освіти УРСР від 21 лютого 1958 р. № 78, згідно з рішенням Ради Міністрів УРСР від 24 січня 1958 р. № 62, в Харкові був створений Український заочний політехнічний інститут (далі – УЗПІ), який мав вісім факультетів: енергетичний, електрофізичний, будівельний, інженерно-економічний, гірничий, металургійний, машинобудівний, хіміко-технологічний. Підготовка фахівців проводилася за 52 спеціальностями [1].

У 1960 р. розпочав свою діяльність педагогічний факультет Криворізького державного педагогічного університету, що був заснований у 1930 р. як інститут профосвіти та готував вчителів фізики, математики, історії й політекономії,

мови та літератури. У 1933 р. інститут профосвіти реорганізований у педагогічний інститут, що дало можливість приділяти більше уваги питанням педагогіки, методики викладання, зв'язку школи із життям [2].

Факультет педагогіки і методики початкової освіти Уманського державного педагогічного інституту розпочав свою роботу у 1960 р. Історія інституту починається з серпня 1930 р., тоді він мав назву “Інститут соціального виховання”. У 1967 р. йому було присвоєно ім'я Павла Григоровича Тичини. З 1976 р. інститут розпочав підготовку вчителів загальнотехнічних дисциплін і праці [3].

У 1961 р. на базі Київського національного університету технологій та дизайну, який об'єднував у собі, згідно з постановою Ради Народних Комісарів СРСР, два інститути – Київський технологічний інститут шкіряно-взуттєвої промисловості (1939 р.), що включав три факультети: шкіряно-технологічний, взуттєво-механічний та інженерно-економічний, – та Текстильний інститут (1930 р.), який у 1934 р. перевели до Харкова, що включав чотири факультети: швейний (декан – Л.Г. Генкін), економічний (декан – А.В. Сірченко), хімічної технології волокнуватих речовин (декан – Ф.П. Лоханько) та механічної технології волокнистих речовин (декан – В.О. Виноградов), було створено три факультети: технології швейних виробів, взуттєвий та трикотажний. У 1962–1982 рр. деканом швейного факультету був доцент А.І. Павлов [4].

З 1969 р. у Слов'янському державному педагогічному університеті (29 червня 1939 р. Постановою Ради Народних Комісарів СРСР № 620 було утворено учительський інститут на базі педагогічного училища, у серпні 1952 р. до Слов'янського вчительського інституту було приєднано Артемівський, а в 1954 р. – Старобільський учительські інститути. Постановою Ради Міністрів СРСР № 9274 від 23 серпня 1954 р. учительський інститут реорганізовано в Слов'янський державний педагогічний інститут) здійснюють підготовку вчителів трудового навчання. Спочатку при фізико-математичному факультеті було відкрито відділення підготовки вчителів трудового навчання й фізики. У 1972 р. відділення набуло статусу окремого факультету – загальнотехнічних дисциплін [5].

У 1969 р. Тернопільський державний педагогічний інститут ім. Володимира Гнатюка (з 1940 р. Постановою Ради Народних Комісарів від 15 квітня на колишній ліцейній базі відкрито учительський інститут. У вересні 1944 р. Кременецький інститут було знову відкрито для студентів. У 1950 р. Рада Міністрів України постановою від 4 серпня реорганізувала Кременецький учительський інститут у педагогічний) перебазовано до м. Тернополя [6].

У Херсонському державному університеті відбувся перший випуск учителів загальнотехнічних дисциплін, праці й фізики у 1973 р. Цього ж року наказом Міністерства освіти було відокремлено зі складу фізико-математичного факультету спеціальності “Загальнотехнічні дисципліни і праця” в загальнотехнічний факультет, який розпочав роботу з 1 вересня, майбутніх учителів для школи готували за спеціальністю “Праця та професійне навчання”, фахівець здобував подвійну кваліфікацію “Вчитель праці та професійного навчання” для певної галузі виробництва [7].

Індустріально-педагогічний факультет Тернопільського державного педагогічного університету ім. Володимира Гнатюка був створений у 1974 р. з метою забезпечення всебічної підготовки спеціалістів для закладів освіти, науки та

потреб народного хозяйства. Першим деканом факультету був призначений Б.Д. Столяр – кандидат педагогічних наук (з 1974 до 1977 р.) [8].

У 1976 р. засновано кафедру інженерно-педагогічних дисциплін інституту економіки і бізнесу Луганського національного педагогічного університету ім. Тараса Шевченка (1 березня 1921 р. – відкриті губернські вищі педагогічні курси, 1923 р. – на базі педагогічних курсів засновано перший у Донбасі вищий навчальний заклад – Донецький інститут народної освіти (ДІНО) у Луганську; 1934 р. – ДІНО реорганізований у Луганський державний педагогічний інститут; 1939 р. – Луганському державному педагогічному інституту присвоєне ім'я Тараса Шевченка). Першим завідувачем кафедри був А.А. Матвейко – доктор педагогічних наук, професор. У 1977–1995 рр. кафедрою завідували В.Д. Несвіт – кандидат технічних наук, доцент; в 1995–1996 рр. Б.В. Возний – кандидат технічних наук, доцент [9].

Кафедра трудового навчання і креслення Інституту гуманітарно-технічної освіти створена у 1977 р. Інститут був структурним підрозділом Національного педагогічного університету ім. М.П. Драгоманова (створення якого започатковано 21 листопада 1834 р. педагогічним Інститутом при Київському університеті Св. Володимира) [10; 11]. Становлення й розвиток її тісно пов'язані з ім'ям видатного українського вченого-педагога, дійсного члена АПН України, доктора педагогічних наук, професора Д.О. Тхоржевського (1930–2002 рр.). Ним написані десятки монографій, сотні статей. За його підручниками вчилися та вчаться в педагогічних інститутах майбутні вчителі трудового виховання не тільки в Україні, а й у Росії, Молдові, Киргизстані [12].

Підтвердженням визнання авторитету кафедри трудового навчання і креслення ще на початковому етапі її розвитку можна вважати той факт, що вона виконувала дослідження на замовлення авторитетних наукових установ колишнього Радянського Союзу: Інституту трудового навчання (м. Москва), Інституту професійної педагогіки АПН СРСР (м. Казань), Всесоюзного науково-дослідного інституту професійно-технічної освіти СРСР (м. Санкт-Петербург). Певний період на базі кафедри здійснювалось підвищення кваліфікації викладачів кафедр трудового навчання вищих педагогічних навчальних закладів Радянського Союзу. Кафедра була базовою з розробки Концепції трудового навчання учнів загальноосвітніх шкіл та освітньої галузі “Технологія” Державного стандарту загальної середньої освіти [11].

На базі індустріально-педагогічного факультету Тернопільського державного педагогічного університету ім. Володимира Гнатюка в 1977 р. утворилася кафедра трудового навчання. Першим завідувачем кафедри у 1977–1978 рр. був кандидат педагогічних наук Й.М. Гушулей [6].

У 1978 р. засновано Інженерно-педагогічний факультет (ІПФ) Дрогобицького державного педагогічного університету ім. Івана Франка (який був заснований у Травні 1940 р. на базі Дрогобицького учительського інституту). До його складу входила кафедра методики трудового навчання і креслення, яка була створена на факультеті загальнотехнічних дисциплін і праці. Він став одним з найпотужніших факультетів серед подібних у педагогічних навчальних закладах України [13].

У 1978 р. створено факультет технологій та дизайну Полтавського державного педагогічного університету ім. В.Г. Короленка (на базі колишнього Пол-

тавського державного педагогічного інституту, який було засновано в 1914 р. як Полтавський учительський інститут, у липні 1919 р. його перетворено на педагогічний; 14 квітня 1921 р. створено Полтавський інститут народної освіти (ІНО) шляхом об'єднання Полтавського педагогічного інституту та Полтавського історико-філологічного факультету; 24 серпня 1930 р. ІНО перетворено на Інститут соціального виховання, а в 1933 р. – на педагогічний інститут, у 1936 р. при Полтавському педагогічному інституті створено Полтавський учительський інститут; 21 жовтня 1943 р. Полтавський педагогічний та Полтавський учительський інститути відновили роботу; станом на 6 жовтня 1944 р. учительський інститут ліквідовано, але навчання в ньому на стаціонарі тривало до 1954 р., окремі студенти закінчували інститут ще у 1957 р.; у грудні 1949 р. Полтавському педагогічному інституту присвоєно ім'я В.Г. Короленка). Основний тягар зі створення факультету взяв на себе старший викладач кафедри фізики І.Т. Мусіяка, який працював деканом у 1978–1981 рр. [14].

Висновки. Відновлення історії становлення й розвитку в досліджуваній період вищої інженерно-педагогічної освіти та її ВНЗ, визначення особливостей, етапів, змісту й форм підготовки інженерів – педагогів швейного профілю є нагальною потребою українського національного відродження, входження вітчизняної освіти до європейського освітнього простору як освіти глибоко історичної, високоякісної й конкурентоспроможної.

Література

1. Сайт Української інженерно-педагогічної академії [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://www.uipa.kharkov.ua>.
2. Сайт Криворізького державного педагогічного університету [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://kdpu.edu.ua>.
3. Сайт Уманського державного педагогічного університету ім. Павла Тичини: [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://www.udpu.org.ua>.
4. Офіційний сайт Київський національний університет технологій та дизайну КНУТД [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://www.knutd.com.ua>.
5. Сайт Слов'янського державного педагогічного інституту [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://slavdpu.dn.ua>.
6. Сайт Тернопільського державного педагогічного університету ім. Володимира Гнатюка [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://www.tnpu.edu.ua>.
7. Сайт Херсонського державного університету [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://www.university.kherson.ua>.
8. Сайт Тернопільського державного педагогічного університету ім. Володимира Гнатюка [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://www.tnpu.edu.ua>.
9. Сайт Луганського національного університету ім. Тараса Шевченка [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://www.lguniv.edu.ua>.
10. Сайт Національного педагогічного університету ім. М.П. Драгоманова [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://www.npu.edu.ua>.
11. Сайт інститут гуманітарно-технічної освіти [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://www.ingto.ho.ua>.
12. Портал сучасних педагогічних ресурсів [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://www.intellect-invest.org.ua>.
13. Сайт Дрогобицького державного педагогічного університету ім. Івана Франка [Електронний ресурс]. – Режим доступу: http://www.drohobych.net/ddpu/_design/index.shtm.
14. Сайт Полтавського державного педагогічного університету ім. В.Г. Короленка [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://pdpu.poltava.ua>.